

ALMARUM

ALMANYA ARAŐTIRMALARI
UYGULAMA VE ARAŐTIRMA
MERKEZİ

Mart, 2025

2025 Bülten 3

MSC ve Türkiye

Münih Güvenlik Konferansı (Munich Security Conference) 2025 Raporu ve Türkiye

Münih Güvenlik Konferansı (Almanca özgün adıyla Internationale Wehrkundetagung), her yıl Almanya'nın Münih kentinde düzenlenen prestijli bir platformdur.

msc

Munich Security
Conference

01/25

Münih Güvenlik Konferansı (Munich Security Conference) 2025 Raporu ve Türkiye

Münih Güvenlik Konferansı (Almanca özgün adıyla Internationale Wehrkundetagung), her yıl Almanya'nın Münih kentinde düzenlenen ve uluslararası güvenlik, savunma ile dış politika konularının en üst düzeyde tartışıldığı prestijli bir platformdur. Devlet başkanları, bakanlar, diplomatlar, sivil toplum temsilcileri, akademisyenler ve düşünce kuruluşlarından uzmanlar bu konferansa katılarak dünya siyasetini doğrudan etkileyecek konuları ele almaktadır. Konferans, kurulduğu 1960'lı yıllardan bu yana, özellikle transatlantik ilişkiler çerçevesinde başlayan güvenlik diyaloglarını giderek küreselleşen bir boyuta taşımış ve "dünyanın her köşesinden karar vericileri, güvenlik politikasıyla ilgili en önemli sorunları ele almak üzere bir araya getirme" misyonunu üstlenmiştir.

1.Kuruluş Amacı ve Hedefleri

Alice Weidel

Münih Güvenlik Konferansı'nın kuruluş amacı, Soğuk Savaş döneminde Avrupa ve ABD arasında güçlü bir savunma ve güvenlik işbirliği zemini oluşturmak, NATO üyesi ülkelerin askeri stratejileri ve güvenlik politikaları etrafında açık bir tartışma ortamı sağlamaktır. Konferansın ilk düzenleyicisi, eski Alman subay ve yayıncı Ewald-Heinrich von Kleist-Schmenzin olmuştur. Günümüzde ise konferansın hedefleri önemli ölçüde genişlemiş durumdadır:

Uluslararası İşbirliği ve Diyalog:

Konferans, müttefikler arası koordinasyonu artırmak ve potansiyel veya mevcut çatışma konularını diplomasi yoluyla çözmek üzere "güvenli ve samimi" bir tartışma platformu sunar (MSC, 2023a).

Yeni Güvenlik Tehditlerinin Keşfi: Geleneksel askeri sorunların yanı sıra siber saldırılar, iklim değişikliğinin güvenliğe etkileri ve salgın hastalıkların stratejik sonuçları gibi alanlarda da farkındalık yaratır.

This is the Munich Security Conference

Kapsayıcı Katılım: “Dünyanın dört bir yanından karar vericiler” ile sivil toplum, medya ve akademi mensuplarını bir araya getirerek çok paydaşlı bir diyalog ve politika üretim süreci geliştirir (MSC, 2023b). Bu yönüyle Münih Güvenlik Konferansı, yalnızca Batı dünyasının değil, küresel çapta çeşitli bölge ve ülkelerin de güvenlik meselelerini masaya yatırma kapasitesine sahiptir. Wolfgang Ischinger, konferansın bu rolünü “küresel güvenlik gündeminin nabzını tutan benzersiz bir buluşma noktası” olarak vurgulamaktadır .

1.Tarihçesi

1963 – Kuruluş Dönemi:

Konferans, Ewald-Heinrich von Kleist-Schmenzin tarafından “Wehrkundetagung” adıyla başlatılmıştır. Temel amaç, NATO üyesi ülkeler arasındaki savunma ve güvenlik politikalarını ortak bir çerçevede ele alarak, Soğuk Savaş’ın sert bloklar arası tansiyonunu diplomatik diyalog yoluyla hafifletmektir. Kleist-Schmenzin, konferansın kuruluş niyetini “Avrupa’nın ve Transatlantik ittifakın, uluslararası istikrarı sağlamaktan başka şansı olmadığını göstermek” şeklinde açıklamıştır

1970'ler – 1980'ler:

Bu yıllarda Konferans giderek daha fazla ülkeyi davet etmeye başladı. Başlangıçta çoğunlukla NATO üyesi devletler ve savunma uzmanları katılırken, zamanla Batı ittifakı dışındaki ülkeler ve temsilcileri de davet edilerek “gözlemci” statüsünde yer almaya başladı. Konferansın temel odağı yine Batı'nın savunma stratejileri olsa da ekonomik ve siyasi meseleler de gündemde yer buldu.

1990'lar – Sovyet Bloğunun Çöküşü Sonrası:

Sovyetler Birliği'nin dağılması ve Doğu Bloğu'nun çökmesiyle birlikte konferansın ilgi alanı ve katılımcı yelpazesi büyüdü. Doğu ve Orta Avrupa ülkeleri, yeni kurulan bağımsız devletler ve eskiden karşı blokta yer alan devletlerin temsilcileri, konferansın bir parçası olmaya başladı. Bu yıllarda özellikle Avrupa'nın yeniden yapılandırılması, NATO'nun genişlemesi ve Avrupa Birliği'nin güvenlik rolü öne çıktı.

2000'ler ve Sonrası:

11 Eylül saldırılarıyla birlikte terörizm, kitle imha silahlarının yayılması, siber tehditler, enerji ve iklim güvenliği gibi alanlar konferansın gündemine girdi. Katılımcı listesi ve tartışma konuları giderek küreselleşti; ABD, Avrupa, Rusya, Çin, Orta Doğu ülkeleri ve Afrika'dan gelen temsilciler, bu forumu etkili bir iletişim aracı olarak görmeye başladı. Böylece konferans, savunma eksenli bir etkinlik olmanın ötesine geçerek daha geniş kapsamlı bir uluslararası güvenlik platformuna dönüştü.

Konferansın tarihi, aynı zamanda dünya siyasetinin dönüşümünü ve güvenlik kavramının askerî çerçevenin dışına çıkarak siyasi, ekonomik, toplumsal ve çevresel faktörleri de içerecek şekilde genişlemesini yansıtır. Birçok uzman, "Münih Güvenlik Konferansı, küresel güvenlik anlayışının evrildiği ve gelecek yıllara dair yol haritalarının çıkarıldığı bir laboratuvar işlevi görmektedir" ifadesini kullanmaktadır

3. Organizasyon Yapısı ve Yöneticileri

Münih Güvenlik Konferansı'nın idari yapısı, başkanlık makamı ve bu makamın altında yer alan kurullar ile uzman ekiplerden oluşur. Konferans, her yıl düzenlenen oturumlar öncesinde ve sonrasında yayınladığı raporlar, paneller, yuvarlak masa toplantıları gibi etkinliklerle 12 ay boyunca küresel güvenlik gündemine katkı sunar

Ewald-Heinrich von Kleist-Schmenzin (Kurucu)

1963'ten 1990'ların ortalarına dek konferansın temel yapısını inşa etmiş, etkinliğin uluslararası kimlik kazanmasında öncü rol oynamıştır.

Horst Teltschik (1999-2008):

Horst Teltschik (1999-2008):
Konferansı daha kurumsal hale
getirmiş, Avrupa'nın siyasi
bütünleşme süreciyle ilgili konuları
da konferansın merkezine taşımıştır.

Wolfgang Ischinger (2008-2022)

- Eski Alman diplomat olan Ischinger, konferansın küresel ölçekte tanınırlığını artırmış, “güvenlik” kavramını çevre, teknoloji, sağlık ve enerji gibi alanlarla ilişkilendirerek genişletmiştir. Kendisi, “Münih Güvenlik Konferansı”nı geleneksel çizgisinden evrensel boyuta taşıyan” yönetici olarak anılır

Christoph Heusgen (2022 – Günümüz): Eski BM Daimi Temsilcisi olarak görev yapan Heusgen, 2022’den bu yana konferansın başkanlığını yürütmektedir. Kendisi döneminde iklim krizi, salgın hastalıkların güvenlik boyutu ve küresel göç akımları gibi konuların daha da ön plana çıkması beklenmektedir. Konferans kapsamında oluşturulan uzman kurullar ve danışma heyetleri, düzenli olarak uluslararası güvenlik raporları yayınlar. Örneğin Munich Security Report, her yıl dünya güvenlik sahnesindeki eğilimleri, tehditleri ve fırsatları analiz eder. Bu raporlar, “dünya düzeninin nereye evrildiğini daha iyi anlamak için vazgeçilmez bir rehber” olarak tanımlanmaktadır

4. Dünya Siyasetindeki Yeri ve Konumu

- Münih Güvenlik Konferansı, “dünya liderlerinin buluştuğu en etkili güvenlik platformlarından biri” olarak kabul edilir (Benner & Weber, 2021, s. 22). Her yıl Şubat ayında gerçekleşen etkinlikte:
- **Politik Gündem Belirleme:** Konferans, uluslararası kamuoyunun dikkatini çeken acil güvenlik sorunlarına ışık tutar. NATO, Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler gibi çok taraflı kuruluşların temsilcileri, burada sıklıkla yeni girişimler, strateji belgeleri veya politika değişiklikleri duyururlar.
- **Diplomasi ve Müzakere Ortamı:** Resmî bir anlaşma platformu olmasa da konferans, devletler arasında doğrudan veya dolaylı görüşmelerin yapılması için imkân sunar. Örneğin, geçmiş yıllarda Rusya ve Batılı ülkeler arasında Ukrayna meselesi, Ortadoğu sorunları veya İran nükleer programı gibi konularda konferans sırasında önemli temasa geçilmiştir.
- **Akademik ve Stratejik Katkı:** Dünyanın önde gelen düşünce kuruluşları, stratejistler ve akademisyenler konferansa yoğun ilgi gösterir. Oturumlarda ortaya konulan veriler ve görüşler, “uluslararası ilişkiler ve güvenlik çalışmalarının teorik çerçevesini geliştiren” (Benner & Weber, 2021, s. 25) somut katkılar sunar.
- **Evrensel Güvenlik Anlayışına Katkı:** 21. Yüzyılda güvenlik olgusunun yalnızca askeri değil, aynı zamanda ekonomik, teknolojik, insani ve çevresel boyutlarının da önemli olduğu fikri, Münih Güvenlik Konferansı’nda “farklı aktörlerin ortak paydada buluştuğu” bir yaklaşımla ele alınır

- Bu çok boyutlu yapısı sayesinde Münih Güvenlik Konferansı, yalnızca katılan ülkelerin ulusal güvenlik çıkarları açısından değil, kolektif uluslararası güvenliğin sağlanması açısından da kritik karar ve fikirlerin üretildiği bir zemin hâline gelmiştir. Konferans katılımcıları, burada sundukları politika önerileri veya yaptıkları deklarasyonlarla dünya siyasetinin seyrini şekillendirebilirler.

-

5. Değerlendirme ve Sonuç

Münih Güvenlik Konferansı, Soğuk Savaş döneminde temelleri atılan ve transatlantik ilişkileri güçlendirmeyi hedefleyen bir etkinlikten, günümüzde küresel çapta kriz ve tehdit başlıklarını tartışan çok taraflı bir platforma dönüşmüştür. Bu dönüşümde, dünyanın farklı coğrafyalarından ve farklı sektörlerden (devlet, özel sektör, sivil toplum, akademi) aktörlerin konferansa dâhil olması belirleyici olmuştur.

Konferansın gücü, resmi diplomatik görüşmeler kadar gayriresmî fikir alışverişlerine de olanak tanımasından kaynaklanır. Böylece devletler ya da farklı aktörler arasındaki gerilimlerin yatıştırılması ve “arabuluculuk” girişimleri açısından benzersiz fırsatlar sunar. Wolfgang Ischinger’in ifadesiyle, “Münih, uluslararası krizlerin çözümünde bazen görünmez bazen de çok görünür bir katalizör işlevi” görmektedir (Ischinger, 2018, s. 48).

Özellikle güvenlik gündeminin her yıl biraz daha genişlediği düşünülürse; iklim krizi, göç, enerji politikaları, siber saldırılar ve küresel salgınlar gibi pek çok konu, askeri güvenlik politikalarının yanında konferansın ana tartışma başlıkları arasına girmeye devam etmektedir. Dolayısıyla Münih Güvenlik Konferansı, önümüzdeki yıllarda da dünya siyasetinde en kritik meselelerin mercek altına alındığı, devletler ve aktörler arası diyalog kanallarının açık tutulduğu başlıca platformlardan biri olmayı sürdürecektir.

Münih Güvenlik Raporu 2025: "Çok Kutuplaşma"

Yeni Dünya Düzeni: Çok Kutuplu yerine Kutuplaşan bir Dünya Rapor, dünyanın henüz tam anlamıyla çok kutuplu olmadığını, ancak giderek çok kutuplaşma süreci ile şekillendiğini savunuyor. Bu süreç, "küresel güç dağılımının daha fazla aktöre yayılması" ve artan ideolojik ve jeopolitik kutuplaşma ile karakterize ediliyor.

"Dünya belki hiçbir zaman tam anlamıyla çok kutuplu olmayacak, ancak hâlihazırda çok kutuplaşma sürecinin şekillendirdiği bir dünyada yaşıyoruz."

Güç Kaymaları ve Jeopolitik Zorluklar

Küresel jeopolitik manzara, farklı aktörler tarafından şekillendiriliyor:

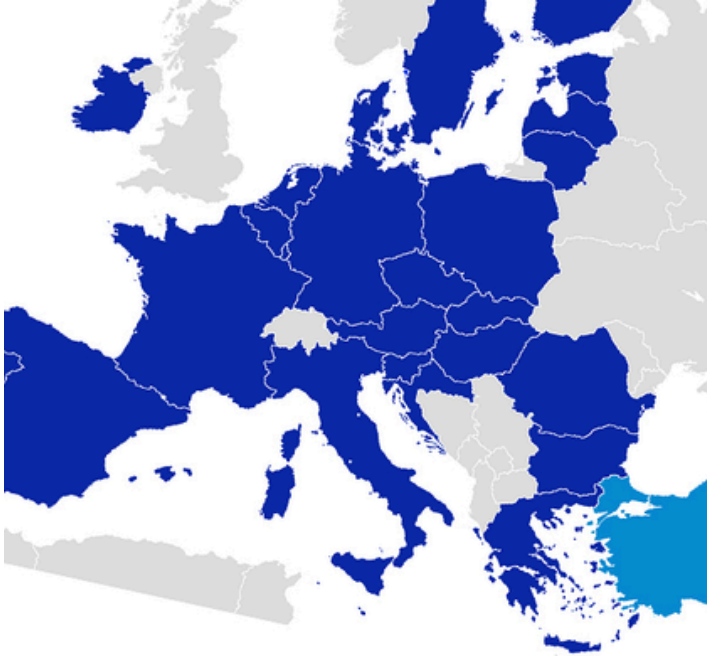
ABD: Donald Trump'ın Beyaz Saray'a dönüşüyle birlikte ABD dış politikasının Çin ile rekabete daha fazla odaklanması bekleniyor. Bu durum, Avrupa ve Ukrayna'ya verilen desteğin azalmasına ve çok kutuplaşma sürecinin hızlanmasına neden olabilir.

Çin

Pekin, Küresel Güney'in savunucusu olarak kendini konumlandırıyor ve çok kutuplu bir dünya düzenini teşvik ediyor. Ancak Batı, bunu genellikle ABD ile büyük güç rekabetini gizleme girişimi olarak görüyor.

Avrupa Birliği:

AB, iç bölünmeler ve dış tehditlerle karşı karşıya, özellikle de Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik savaşı nedeniyle. Trump'ın yeniden seçilmesi, AB'nin bağımsız bir jeopolitik aktör olup olmaması konusundaki tartışmaları alevlendiriyor.

Rusya

Moskova, "medeniyet devletleri"nin hâkim olduğu bir çok kutuplu dünya düzenini savunuyor. Ekonomik sorunlarına rağmen, Rusya uluslararası düzeni istikrarsızlaştırmaya devam edebiliyor.

Hindistan, Brezilya ve Güney Afrika:

Bu ülkeler, küresel güç yapısını yeniden tanımlamak ve Küresel Güney için daha güçlü bir ses oluşturmak amacıyla çok kutuplaşmayı bir fırsat olarak görüyor.

Çok Kutuplaşan Bir Dünyanın Riskleri ve Fırsatları

Rapor, **çok kutuplaşma sürecinin hem olumlu hem de olumsuz etkileri** olduğunu belirtiyor. Bir yandan **daha adil bir küresel düzen** oluşturabilirken, diğer yandan aşağıdaki riskleri barındırıyor:

Artan jeopolitik gerilimler ve çatışmalar:

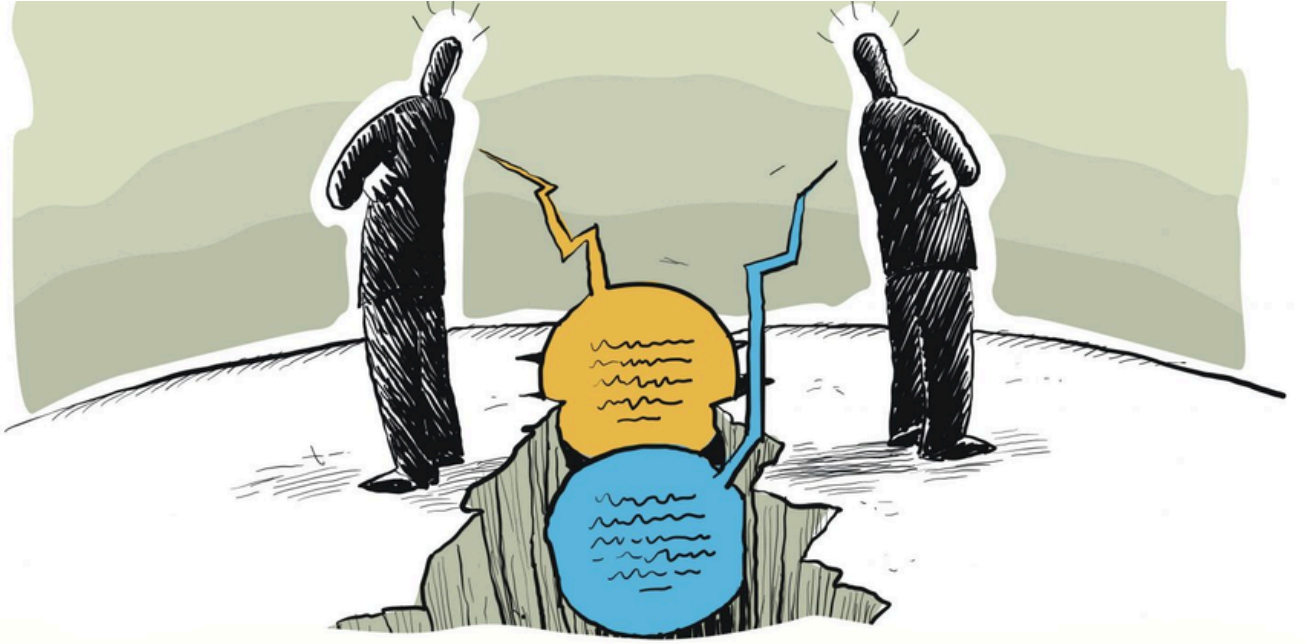
“Birçok insan, çok kutuplu bir dünyanın daha adil ve barışçıl olmasını umuyor, ancak bu süreç aynı zamanda ilerlemeyi tersine çevirebilir, eşitsizlikleri derinleştirebilir ve küresel sorunların çözümünü zorlaştırabilir.”

Kural temelli düzenin zayıflaması:

“Ortak kurallar olmadan, çok kutuplu bir dünya her güç bloğunun kendi kurallarına göre hareket ettiği ve uluslararası hukukun zayıflatıldığı bir sisteme dönüşebilir.”

Çok taraflı iş birliği için zorluklar:

Parçalanmış bir dünya düzeni, iklim değişikliği gibi küresel sorunların çözümünü zorlaştırıyor ve zorla.

Sonuç: "Kutuplaşmayı Azaltma" Zorunluluğu

Rapor, uluslararası normların korunması ve iş birliğinin güçlendirilmesi için daha fazla çaba gösterilmesi gerektiğini vurguluyor: **"İş birliğinin mümkün olması için dünyanın biraz daha 'kutupsuzlaşmaya' ihtiyacı olabilir."** Munich Security Report 2025, değişen bir dünyayı tanımlıyor. En büyük zorluk, çok kutuplu güç dağılımı ile küresel istikrar arasındaki dengeyi kurabilmek olacak gibi gözüküyor.

7.Münih Güvenlik Konferansı 2025 Raporunda: Türkiye'nin Yükselen Rolü ve Küresel Algısı

Münih Güvenlik Konferansı (MSC) 2025 yılı raporu, uluslararası güvenlik dinamiklerinde önemli değişimlerin yaşandığını gözler önüne sererken, Türkiye'nin bölgesel ve küresel arenadaki etkisinin giderek arttığına dikkat çekiyor. Rapor, Batılı kamuoyunda Türkiye'ye yönelik bakış açısının olumlu yönde değiştiğini ve Türkiye'nin giderek daha fazla müttefik olarak görüldüğünü vurguluyor. Ayrıca, Türkiye'nin küresel güçler arasındaki konumu ve uluslararası sistemdeki yerini nasıl şekillendirdiğine dair kapsamlı veriler sunuyor.

Türkiye'nin Batı Kamuoyundaki Algısında Değişim

Rapora göre, Avrupa'da Türkiye'ye yönelik algı son yıllarda olumlu bir seyir izliyor. Özellikle **İngiltere, Almanya, Fransa ve İtalya** gibi ülkelerde Türkiye'yi müttefik olarak görenlerin oranında belirgin bir artış gözlemleniyor.

Özellikle **İngiltere'de** Türkiye'ye yönelik olumlu bakışın güçlendiği görülüyor. 2023 yılında İngiliz kamuoyunun %38'i Türkiye'yi müttefik olarak görürken, bu oran 2024'te %47'ye yükseldi. Benzer şekilde, Türkiye'yi bir tehdit olarak algılayanların oranı da %21'den %18,7'ye düştü.

Almanya'da yapılan anketlerde ise Türkiye'yi tehdit olarak görenlerin oranı 2023 yılında %36 iken, 2024 sonunda %31,2'ye geriledi. Türkiye'yi müttefik olarak görenlerin oranı ise %27'den %32,8'e yükseldi. Almanların %36'sı Türkiye'yi ne tehdit ne de müttefik olarak değerlendiriyor.

İtalya'da Türkiye'yi müttefik olarak görenlerin oranı %30'dan %33,5'e yükselirken, tehdit olarak algılayanların oranı %34'ten %28,1'e düştü. Fransa'da ise 2023 yılında Türkiye'yi tehdit olarak görenlerin oranı %39 iken, bu oran 2024'te %33,2'ye geriledi. Aynı dönemde Türkiye'yi müttefik olarak görenlerin oranı %28'den %31,2'ye yükseldi.

Bu veriler, Türkiye'nin Avrupa kamuoyunda daha fazla güvenilir bir ortak olarak algılanmaya başladığını ve ülkeler arasındaki stratejik iş birliklerinin güçlendiğini gösteriyor.

Türkiye'nin BRICS Ülkelerindeki Algısı

Türkiye'ye yönelik olumlu algı yalnızca Batı ile sınırlı kalmıyor. Rapor, BRICS ülkeleri (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika) arasında Türkiye'nin daha güçlü bir müttefik olarak görüldüğünü ortaya koyuyor.

Çin'de Türkiye'yi müttefik olarak görenlerin oranı %51,1, Hindistan'da %50,6, Brezilya'da %42,9, Güney Afrika'da ise %40,7 olarak ölçüldü.

Bununla birlikte, Çin'de Türkiye'yi tehdit olarak algılayanların oranı %5,6 artarak %25,5'e çıktı.

Bu veriler, Türkiye'nin Batı dışı ülkelerle olan ilişkilerinde de giderek daha fazla stratejik ortak olarak görüldüğünü, ancak bazı ülkelerde Türkiye'nin güçlenmesinin bir risk faktörü olarak değerlendirildiğini gösteriyor.

Türkiye Küresel Bir Güç Olarak Görülüyor mu?

Münih Güvenlik Konferansı 2025 raporunda, dünya düzeninin ABD liderliğindeki tek kutuplu sistemden uzaklaştığı ve küresel güç dağılımının değişmekte olduğu belirtiliyor. Bu bağlamda, ABD, Çin, Rusya, Hindistan, Brezilya ve Güney Afrika küresel güçler olarak değerlendirilirken, Türkiye bir "bölgesel güç" olarak konumlandırılıyor.

Raporda, bazı ülkelerin küresel süper güç olarak değerlendirilmese de bölgesel ve küresel siyaset üzerinde etkili olduğu belirtiliyor. Türkiye, Katar ve Suudi Arabistan'ın "büyük güçler" olarak sınıflandırılmasa da, kendi bölgelerinde ve küresel düzeyde önemli bir siyasi ağırlığa sahip olduğu vurgulanıyor.

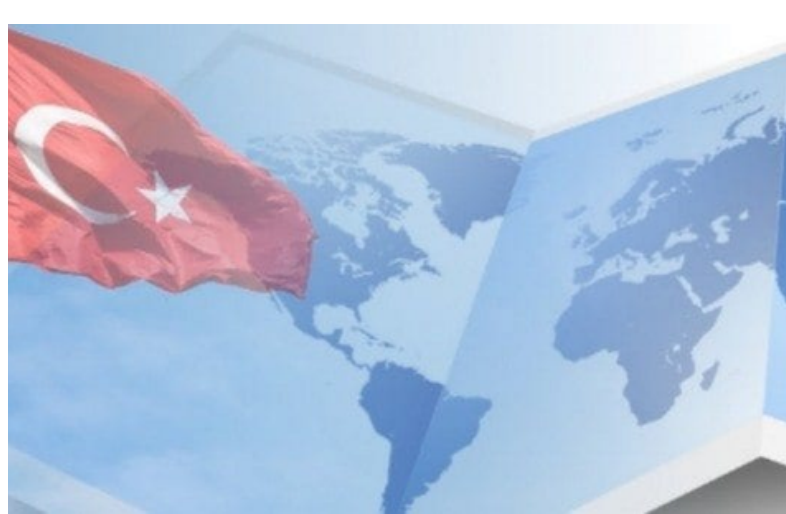
Anket sonuçları, Türkiye'nin küresel güçler arasındaki algısının bölgelere göre farklılık gösterdiğini ortaya koyuyor:

- Almanya'da Türkiye'yi büyük güç olarak görenlerin oranı %11
- Fransa ve İtalya'da %15
- İngiltere'de %14
- Hindistan'da %30, Güney Afrika'da %26, Brezilya'da %23, Çin'de %21, ABD'de %19

Bu bulgular, Türkiye'nin Avrupa'da küresel bir güç olarak görülme oranının düşük olduğunu, ancak Güney Amerika, Asya ve Afrika'da daha güçlü bir aktör olarak algılandığını gösteriyor.

Türk Kamuoyunun Dış Politikaya Bakışı

Rapor, aynı zamanda Türk kamuoyunun dış politika tercihlerine ilişkin veriler de sunuyor. Türkiye'de çok taraflı girişimler yerine ikili ilişkilerin önceliklendirilmesi gerektiğini düşünenlerin oranı %60 olarak ölçüldü.

Çok kutuplu dünya düzenine yönelik algılar konusunda ise Türk halkının görüşleri bölünmüş durumda. 2024 yılı içinde yapılan anketlere göre:

- %43'ü çok kutuplu bir dünya konusunda umutlu
- %40'ı ise endişeli

Bu sonuçlar, Türkiye'de küresel düzenin değişimine dair farklı bakış açıları olduğunu ve kamuoyunun yeni jeopolitik dinamikler konusunda net bir fikir birliğine sahip olmadığını gösteriyor.

Sonuç: Münih Güvenlik Konferansı 2025 raporuna göre Türkiye'nin Yükselen Stratejik Önemi

Türkiye'nin hem Batı'da hem de küresel ölçekte artan stratejik önemine dikkat çekiyor. Özellikle:

Batılı ülkelerle ilişkiler güçlenirken, Türkiye müttefik olarak daha fazla kabul görüyor.

BRICS ülkeleri arasında Türkiye güçlü bir ortak olarak algılanıyor.

Türkiye, bir süper güç olarak görülmesi de bölgesel ve küresel siyasette etkili bir aktör olarak değerlendiriliyor. Türk kamuoyu, çok kutuplu dünya düzeni konusunda bölünmüş durumda.

Türkiye'nin gelecekteki rolü, uluslararası sistemdeki değişimlere nasıl adapte olacağına ve küresel aktörlerle kuracağı stratejik ittifaklara bağlı olacak. Küresel rekabetin arttığı ve blokların şekillendiği bir dönemde, Türkiye'nin denge politikası izleyerek bölgesel ve küresel siyasette daha güçlü bir konuma ulaşması mümkün görünüyor.